

[Landbrugsministeren.]

streret paa en Maade, som jeg ifølge mine Udtalelser i Folketinget ikke var tilfreds med, og jeg skal gerne imødekomme det ærede Medlems Ønske og begrunde disse mine Udtalelser. Jeg anførte i Folketinget — og jeg skal gentage det her —, at det navnlig er tre Punkter, som har givet Anledning til disse mine Udtalelser. For det første var det saaledes, som det ærede Medlem selv nævnte, at jeg i 1926 i en Skrivelse til Hedeselskabet paalagde det at søge overholdt saa vidt muligt, at der ikke betaltes mere til Privatbanerne pr. km, end Statsbanerne fik. Der har i de senere Aar været betalt 7 Tiendedele af Fragten for den Mergel, der udkøres indenfor de Mergelselskaber, der her er Tale om. Nu siger det ærede Medlem, at det har man gjort Forsøg paa at faa gennemført ved Skrivelser o. s. v., men det har ikke været muligt at efterkomme det. Jeg oplyste fremdeles i Folketinget, at Resultatet af disse Anstrengelser er blevet, at vi nu 5 Aar efter har betalt 100 000 Kr. mere aarligt, end vi vilde have betalt, hvis Paalæget var blevet overholdt. Der er blevet betalt 650 000 Kr. i Fragt for Mergel i Fjor og blevet betalt 100 000 Kr. mere, end man vilde have betalt, hvis man havde overholdt Paalæget, og enhver her i Rigsdagen vil sikkert erkende, at det er urimeligt, at Staten paa dette Budget betaler et ekstra Beløb til Privatbanerne. Det, der er Meningen, er at betale et Tilskud til Landmændene, for at de kan faa deres Jord merglet, men det er ikke Meningen, at der skal ydes et ekstraordinært Tilskud til Privatbanerne. Jeg tror, at Rigsdagen saavel som jeg har haft den Opfattelse, at en saadan Bestemmelse vilde blive overholdt, og jeg føler mig overbevist om, at det kommer overordentlig meget bag paa Rigsdagens Medlemmer, ligesom det er kommet bag paa mig, at det trods denne Bestemmelse ikke har været muligt for Hedeselskabet at faa det ordnet saaledes, at Privatbanerne ikke fik de 100 000 Kr. mere, ved, at der er betalt mere til dem pr. km end til Statsbanerne. Forskellen udgør saadant noget som 16 pCt. af det, der blev udbetalt i Fjor. Jeg maa sige, at da jeg fik at vide, at noget saadant fandt Sted, blev jeg i overordentlig Grad bestyrtet.

Jeg har ligesom min Forgænger overladt Administrationen af denne Bevilling til Hedeselskabet. Jeg kan ingenlunde tage mine Ord i mig igen, tværtimod, jeg kunde fristes til at forstærke dem og sige, at jeg blev meget overrasket over, at Hedeselskabet har administreret paa denne Maade. Skønt man ikke kunde holde sig indenfor det Beløb, der var fastsat, 450 000 Kr., har man ikke en Gang gennemført den Bestemmelse, som alle, det er jeg vis paa, var enige om at anse for en Selvfølge, at der skulde ydes det samme Tilskud pr. km, enten det var til Privatbanerne eller til Statsbanerne. Jeg føler mig overbevist om, at enhver anden Administration, som administrerede paa den Maade, vilde blive kritiseret af Rigsdagen, naar denne fik Oplysning derom.

Det næste Punkt, hvor jeg føler, at Hedeselskabet ikke har vejledet Ministeriet, som man kunde have ventet det, vedrører den Minimumsfragt, der betales. For vel faar de paagældende Landboere 7 Tiendedele betalt af den Fragt, som paaløber for deres Mergeludkørsel, men der gælder et Minimumsbeløb paa 5 Kr., og det er kun, hvis Fragten overstiger dette Beløb, at Landmændene kan nøjes med at betale de 3 Tiendedele. Nu har det været saadan indtil 1926, at der blev betalt en Minimumsfragt af 15 Kr., men efter den Tid er Tallet paa Ansøgninger om Tilskud af denne Art gaaet betydeligt ned, og Hedeselskabet og Mergelforeningerne har derfor henvendt sig til Ministeriet — det var ikke i min Ministerid — med Anmodning om at maatte nedsætte Minimumsfragten, først fra 15 Kr. til 10 Kr. og senere til 5 Kr., naar man — og det gjorde de selv udtrykkelig opmærksom paa — holdt sig indenfor de 450 000 Kr. Altsaa, under Forudsætning af, at de holdt sig indenfor det Beløb, som var opført paa Finansloven, ønskede de at kunne gaa ned med Minimumsfragten, for at Pengene kunde blive opbrugt, og det gik Ministeriet ind paa. — I Fjor kom saa Hedeselskabet og Mergelforeningerne til mig og erklærede: Nu er det umuligt for os at holde os indenfor de 450 000 Kr., nu maa vi have 300 000 Kr. til. Dèr er det, at jeg har følt mig tilsidesat ved de Oplysninger,